

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย (2) เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย (3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย (4) เพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2559 – มิถุนายน พ.ศ. 2559 ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 – ธันวาคม พ.ศ. 2559 ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2560 – ธันวาคม พ.ศ. 2560 ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 – มิถุนายน พ.ศ. 2561 สามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายพบว่า เมื่อมีเวลาว่างจะเล่นอินเทอร์เน็ต มากที่สุด รองลงมา คือ พูดคุยกับเพื่อน และดูรายการโทรทัศน์ และใน 1 วันจะอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 30 นาทีมากที่สุด สำหรับการใช้เวลาอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนจะใช้เวลาอ่าน 30 นาที มากที่สุด ส่วนประเภทของสื่อที่ชอบอ่านมากที่สุด คือวารสารและนิตยสารบันเทิง ในรอบปีได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 1- 2 ครั้ง มากที่สุด สำหรับสภาพนิสัยรักการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายพบว่า ประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด ในส่วนกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสมสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมากที่สุด คือ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ รองลงมากิจกรรมการอ่านเพื่อส่งเสริมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) กิจกรรมเกมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ กิจกรรมแนะนำหนังสือใหม่ กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมที่ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากคิดว่าเหมาะสมน้อยที่สุด คือกิจกรรมตลาดนัดหนังสือ สำหรับข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่าประชาชน

อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายได้ให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ (1) ต้องการให้หน่วยงานทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมกับประชาชนในพื้นที่ชุมชน (2) ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย โดยการนำสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายในระยะที่ 1 ร่วมกับใช้วิธีการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย ข้อมูลบนเว็บไซต์ และแนวคิด ประสพการณ์จากกลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) สรุปได้ว่าลักษณะกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสมสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายควรมีลักษณะ ดังนี้ (1) กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ (2) การพัฒนาห้องสมุด (3) กิจกรรมการอ่านเพื่อส่งเสริมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) (4) กิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ (5) กิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน สามารถสรุปได้ว่ารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย (1) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ (2) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) (3) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) (4) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ (5) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต และ (6) การดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมบันทึกข้อตกลง (MOU) เครือข่ายนักอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ขึ้นวางแผนการดำเนินงาน (Plan) ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายในขั้นวางแผนการดำเนินงานได้ดำเนินการภายใต้โครงการหมู่บ้านนักอ่าน ประชาชนทุกระดับในอำเภอโพธิ์ตากได้มีโอกาสร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และร่วมในการให้ข้อคิดเสนอแนะในการวางแผนการดำเนินงาน มีการนำหลักการบริหารมาใช้ในการควบคุมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามรูปแบบได้อย่างมีคุณภาพ มีครู กศน. ตำบลเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน มีการกำหนดวิธีการดำเนินงาน กำหนดกิจกรรมได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ชุมชนมีการวางแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ในขั้นลงมือปฏิบัติ (Do) พบว่ากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ ได้ดำเนินพัฒนากิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยการพัฒนา

รถห้องสมุดเคลื่อนที่ และกำหนดให้มีรูปแบบที่สามารถเคลื่อนที่ไปได้ทุกพื้นที่ในอำเภอโพธิ์ตากทั้ง 27 หมู่บ้าน สามารถจอดให้บริการได้โดยไม่เกรงการสูญหายพัฒนารถห้องสมุดเคลื่อนที่ จำนวน 3 คัน เพื่อให้สามารถบริการการอ่านได้ครบทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากทุกช่วงวัย พื้นที่ในการให้บริการ คือ พื้นที่ปกครองเขตอำเภอโพธิ์ตาก ทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน และจัดทำแผนการให้บริการ โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากเป็นผู้จัดทำแผนออกให้บริการ โดยกำหนดให้บริการหมู่บ้านละ 1 สัปดาห์ต่อคัน หลังจากให้บริการครบตามแผนที่กำหนดจะเคลื่อนไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง ทำอย่างนี้จนครบทั้ง 27 หมู่บ้าน และหมุนเวียนไปเช่นนี้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าของบ้านที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากได้ประสานงานในเบื้องต้นตั้งแต่การเริ่มจัดทำแผนการออกให้บริการ โดยผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ตนเข้ามาอ่านหนังสือ และสิ่งพิมพ์ที่มีให้บริการ และมีเจ้าของบ้านทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครนักอ่านเก็บสถิติผู้เข้าใช้บริการ และให้บริการเสมือนเป็นบรรณารักษ์ รวมทั้งเก็บสถิติผู้บันทึกการอ่าน ส่วนสื่อที่นำออกให้บริการในรถห้องสมุดเคลื่อนที่ ได้แก่ หนังสือทั่วไป จุลสาร นิติสารวารสาร และในวันที่ส่งมอบรถห้องสมุดเคลื่อนที่ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากร่วมกับครู กศน. ตำบลในพื้นที่ให้บริการจะนำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และสื่อที่หลากหลายนำไปจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วย เช่นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่าน Tablet กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่าน Smart pen , Smart book กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) เป็นต้น อีกทั้งได้กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์ โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก ในส่วนกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว ได้แก่ กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) ได้ดำเนินการสำรวจครัวเรือนที่มีเด็กอายุแรกเกิด ถึงอายุ 6 ปี ทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินกิจกรรม จากนั้นกำหนดวิธีการดำเนินงานโดยออกแบบ Read boxes สำหรับหมุนเวียนสื่อ จำนวน 3 กล่องเพื่อประกอบการจัดกิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) พื้นที่ในการให้บริการ คือ พื้นที่ปกครองเขตอำเภอโพธิ์ตาก ทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน และกำหนดวิธีการดำเนินงาน จัดทำแผนการให้บริการโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากเป็นผู้จัดทำแผนออกให้บริการ โดยกำหนดให้บริการหมู่บ้านละ 1 สัปดาห์ต่อกล่อง หลังจากให้บริการครบตามแผนที่กำหนดจะเคลื่อนไปยังอีกครัวเรือน ทำอย่างนี้จนครบทั้ง 835 ครัวเรือน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อ แม่ พี่ น้อง ปู่ย่า ตา ยาย ญาติที่จะทำหน้าที่ในการอ่านหนังสือนิทานให้บุตรหลานฟัง และมอบหมายอาสาสมัครนักอ่านผู้ที่ทำหน้าที่เก็บสถิติการอ่าน เยี่ยมบ้านนักอ่าน และ รวมทั้งเก็บสถิติผู้บันทึกการอ่าน และมอบหมายครู กศน. ตำบล ทำหน้าที่หมุนเวียนสื่อ โดย Read boxes สำหรับสื่อที่นำออกให้บริการสำหรับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว ได้แก่ หนังสือนิทานทั้งในรูปแบบ ซีดี ดีวีดี สื่อมัลติมีเดีย และในรูปแบบ QR code เป็นต้น รวมทั้งกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์ โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก สำหรับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) ได้ดำเนินการพัฒนาสื่อในรูปแบบรหัสคิวอาร์ (QR code) โดยเลือกเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนประชาชนทั่วไปควรได้รับความรู้จากเนื้อหานั้นในเบื้องต้นได้เลือกเนื้อหาจากหนังสือนิทาน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร

รัชกาลที่ 9 นิทานในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย สารานุกรมนำรู้ทั่วไป สารานุกรมการเกษตร เทคโนโลยีการเกษตร เกษตรสมัยใหม่ และเทคโนโลยีชาวบ้าน สารานุกรมเกี่ยวกับอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากทุกช่วงวัยสำหรับพื้นที่ในการให้บริการ คือ พื้นที่ปกครองเขตอำเภอโพธิ์ตาก ทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน รวมทั้งจัดทำแผนการให้บริการโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากเป็นผู้จัดทำแผนออกให้บริการ และกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าของบ้านที่เป็นสถานที่จัดกิจกรรม และครู กศน. ตำบลที่จะเป็นผู้ประสานงาน และร่วมจัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน สำหรับสื่อที่กำหนดสื่อ และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จะนำออกให้บริการ ได้แก่ รหัสคิวอาร์ (QR code) หนังสือนิทาน รหัสคิวอาร์ (QR code) สารานุกรมนำรู้ รหัสคิวอาร์ (QR code) สารานุกรมการเกษตร เทคโนโลยีการเกษตร เกษตรสมัยใหม่ และเทคโนโลยีชาวบ้าน เป็นต้น รหัสคิวอาร์ (QR code) สารานุกรมเกี่ยวกับอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์ โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากเป็นผู้ดำเนินการรายงาน ในส่วนกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพได้ดำเนินการออกแบบใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ โดยมีกำหนดออกทุกสัปดาห์ ใน 1 เดือนจะมี 4 ฉบับ เนื้อหาในใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ 1 ฉบับ จะมีเนื้อหาอาชีพ จำนวน 1 เรื่อง รวมทั้งจัดทำรหัสคิวอาร์ (QR code) เพื่อรวบรวมไว้ให้บริการบนเว็บไซต์ สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากทุกช่วงวัย และให้บริการพื้นที่ปกครองเขตอำเภอโพธิ์ตาก ทั้ง 3 ตำบล 27 หมู่บ้าน โดยจัดทำแผนการให้บริการโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก เพื่อนำใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพออกให้บริการพร้อมกับรถห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยกำหนดให้ใน 1 สัปดาห์ จะมีครัวเรือนได้รับใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ จำนวน 100 ครัวเรือนในหมู่บ้านที่ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโพธิ์ตากส่งมอบรถห้องสมุดเคลื่อนที่ และมอบหมายให้ครู กศน. ตำบล ดำเนินกิจกรรม กศน. มาแล้ว โดยใช้หอกระจายข่าวหมู่บ้านสำหรับการให้ความรู้ประชาชนโดยการนำเนื้อหาในใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพไปอ่านผ่านหอกระจายข่าวให้ประชาชนได้รับฟังเวลา 17.00 น. – 18.00 น. ทุกวันอังคาร สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าของบ้าน บรรณารักษ์ และครู กศน. ตำบลโดยผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ตนเข้ามาใช้บริการ และมีเจ้าของบ้านทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครนำอ่านเป็นผู้นำไปความรู้ไปแจกตามครัวเรือนในหมู่บ้านนั้น เก็บสถิติผู้ใช้บริการ และให้บริการเสมือนเป็นบรรณารักษ์ รวมทั้งเก็บสถิติผู้บันทึกการใช้บริการ ในส่วนสื่อที่นำออกให้บริการกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพในรูปแบบรหัสคิวอาร์ (QR code) และกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายสัปดาห์ โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก ส่วนกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านห้องสมุดมีชีวิต ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตได้ดำเนินการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ (1) การพัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จำนวน 1 แห่ง (2) การพัฒนาห้องสมุดโครงการด้วยรักและห่วงใย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 1 แห่ง

(3) การพัฒนาห้องสมุดหมู่บ้าน จำนวน 8 แห่ง และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากทุกช่วงวัย สำหรับพื้นที่ที่ดำเนินการ ได้แก่ ดำเนินการพัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตากในเขตตำบลโพนทอง ดำเนินการห้องสมุดโครงการด้วยรักและห่วงใย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในเขตตำบลด่านศรีสุข และพัฒนาห้องสมุดหมู่บ้าน โดยการใช้ (1) กศน. ตำบลโพนทอง (2) กศน. ตำบลโพธิ์ตาก (3) กศน. ตำบลด่านศรีสุข (4) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านสาวแล ตำบลโพธิ์ตาก (5) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านดอนไผ่ ตำบลโพนทอง (6) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านภูพั่นม่วง ตำบลด่านศรีสุข (7) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านนาฝาก ตำบลโพนทอง และ(8) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านศูนย์กลาง ตำบลด่านศรีสุข เป็นสถานที่จัดห้องสมุดหมู่บ้าน และเป็นจุดให้บริการการอ่านสาขาห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก สำหรับสื่อที่ให้บริการในกิจกรรมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต จะมีลักษณะสื่อหมุนเวียนที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายปีโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก สำหรับกิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน ได้แก่ กิจกรรมบันทึกข้อตกลง (MOU) เครือข่ายนักอ่าน ได้ดำเนินการร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลง MOU กับส่วนราชการในอำเภอโพธิ์ตาก มีจำนวน 6 หน่วยงาน ได้แก่ ปกครองอำเภอโพธิ์ตาก สาธารณสุขอำเภอโพธิ์ตาก องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตากองค์การบริหารส่วนตำบลโพนทอง องค์การบริหารส่วนตำบลด่านศรีสุทธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาย่อยอำเภอโพธิ์ตาก โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อร่วมกันพัฒนาด้านการจัดการศึกษาออก ประสานความร่วมมือ ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากร และปัจจัยที่จำเป็น รวมทั้งร่วมมือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมพัฒนาทุกกิจกรรมที่จะเป็นการพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตให้ประชาชนในอำเภอโพธิ์ตาก วิธีการดำเนินงาน มีดังนี้ คือ (1) ประสานงานภาคีเครือข่ายเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และแนวทางการลงนามข้อตกลงร่วมกัน (2) เชิญชวนภาคีเครือข่ายให้ร่วมลงนามข้อตกลงร่วมกัน และ (3) จัดพิธีลงนามร่วมกัน ในส่วนผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) ได้ดำเนินการโดยการใช้วิธีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย และกำหนดกลุ่มเป้าหมายการนิเทศผลการดำเนินงานแบบเจาะจง ดังนี้ คือการนิเทศ สำหรับกิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน ไม่กำหนดให้มีการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นกิจกรรมความร่วมมือกับส่วนราชการในอำเภอโพธิ์ตากที่ร่วมกันดำเนินกิจกรรมตามข้อตกลงในแบบบันทึกข้อตกลง MOU เป็นกิจกรรมทำเพียงครั้งเดียวแต่มีผลครอบคลุมตลอดไปจนกว่าจะยกเลิกข้อตกลง สามารถผลการนิเทศ พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่าน ได้ดำเนินการด้านบริหารจัดการในประเด็นจัดให้มีการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม จัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และได้จัดให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.74 สำหรับด้านการจัดกิจกรรม พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่านได้มีแผน โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน จัดทำมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัด มีคุณภาพและมีความเพียงพอมีสื่อการให้บริการมีความ

หลากหลาย เพียงพอต่อการให้บริการ อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีเครือข่ายมีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม มีการนิเทศติดตามและประเมินผล โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.93 และด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 15-20 ปี มากที่สุด ผลการนิเทศกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว : กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) ที่ในการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่าน ได้ดำเนินการด้านบริหารจัดการ ในประเด็นจัดให้มีการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม จัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และได้จัดให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.81 สำหรับด้านการจัดกิจกรรม พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่านได้มีแผน โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน จัดทำมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดมีคุณภาพและมีความเพียงพอมีสื่อการให้บริการมีความหลากหลาย เพียงพอต่อการให้บริการ อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีเครือข่ายมีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม มีการนิเทศติดตามและประเมินผล โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.70 และด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีอายุอยู่ในช่วงอายุแรกเกิด ถึง 6 ปี และช่วงอายุ 12-15 ปี มากที่สุด ผลการนิเทศกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) ที่ในการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ส่วนขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่าน ได้ดำเนินการด้านบริหารจัดการ ในประเด็นจัดให้มีการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม จัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และได้จัดให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.68 สำหรับด้านการจัดกิจกรรม พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่านได้มีแผนโครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน จัดทำมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดให้มีคุณภาพและมีความเพียงพอมีสื่อการให้บริการมีความหลากหลาย เพียงพอต่อการให้บริการ อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีเครือข่ายมีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมมีการนิเทศติดตามและประเมินผล โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.28 และด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 12-15 ปี และช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด สำหรับผลการนิเทศกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ : กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพในการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่านได้ดำเนินการ

ด้านบริหารจัดการ ในประเด็นจัดให้มีการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม จัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และได้จัดให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33.91 สำหรับด้านการจัดกิจกรรม พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่านได้มีแผน โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน จัดทำ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัด มีคุณภาพและมีความเพียงพอมีสื่อการให้บริการมีความหลากหลาย เพียงพอต่อการให้บริการ อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีเครือข่ายมีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม มีการนิเทศติดตามและประเมินผล โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.96 และด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไป มากที่สุด สำหรับผลการนิเทศกิจกรรมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตในการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สำหรับขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่าน ได้ดำเนินการด้านบริหารจัดการ ในประเด็นจัดให้มีการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม จัดให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และได้จัดให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.78 สำหรับด้านการจัดกิจกรรม พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก และอาสาสมัครนักอ่านได้มีแผน โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน จัดทำมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดให้มีคุณภาพและมีความเพียงพอมีสื่อการให้บริการมีความหลากหลาย เพียงพอต่อการให้บริการ อาสาสมัครส่งเสริมการอ่านมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีเครือข่ายมีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม มีการนิเทศติดตามและประเมินผล โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.90 และด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีอายุอยู่ในช่วงอายุ 6-12 ปี ช่วงอายุ 12-15 ปี และช่วงอายุ 15-20 ปี มากที่สุด ในส่วนผลการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก : กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ในการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก มีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 29.70 โดยมีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่าน คืออ่านได้ทุกวัน ทุกสถานที่ ทุกเวลา และทุกโอกาส เพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 36.10 ส่วนผลการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว : กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก มีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 50.96 โดยมีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่าน คืออ่านจนเป็นกิจวัตรประจำวัน เพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 57.90 สำหรับผลการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ : กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) มีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 30.20 โดยมีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่าน คืออ่านจนเป็นกิจวัตรประจำวัน เพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ

31.20 สำหรับผลการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ : กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก มีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 32.30 โดยมีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่าน คือ เมื่อมีเวลาว่างจะให้เวลากับการอ่าน และสนใจอ่านเองโดยไม่มีใครบังคับเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 34.80 และผลการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก มีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 49.80 โดยมีพัฒนาการของการเป็นบุคคลที่มีนิสัยรักการอ่าน คือ สนใจอ่านเองโดยไม่มีใครบังคับเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 49.80 สำหรับขั้นการปรับปรุงแก้ไข (Action) ดำเนินการประเมินความพึงพอใจในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ต่อไป สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สามารถสรุปได้ดังนี้ คือประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก มีความพึงพอใจการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก (กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่) ในภาพรวมระดับมาก มากที่สุด เฉลี่ย 4.01 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากมีความพึงพอใจในการออกแบบรถห้องสมุดเคลื่อนที่ในภาพรวม มากที่สุด เฉลี่ย 4.58 รองลงมา คือ การพัฒนาปรับปรุงการให้บริการของรถห้องสมุดเคลื่อนที่ เฉลี่ย 4.51 และระยะเวลาที่ใช้ในการให้บริการ เฉลี่ย 4.28 มีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว (กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง Book start) ในภาพรวมระดับมาก มากที่สุด เฉลี่ย 3.87 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากมีความพึงพอใจในการออกแบบ Read boxes เฉลี่ย 4.68 รองลงมา คือ วิธีการจัดกิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) เฉลี่ย 4.13 และสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อประเภทอื่นที่ให้บริการ เฉลี่ย 4.02 รวมทั้งมีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ QR code) ในภาพรวมระดับมาก มากที่สุด เฉลี่ย 3.95 เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก มีความพึงพอใจในการพัฒนาสื่อในรูปแบบรหัสคิวอาร์ (QR code) เฉลี่ย 4.50 รองลงมา คือ การพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) เฉลี่ย 4.44 และสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อประเภทอื่นที่ให้บริการ เฉลี่ย 4.36 สำหรับมีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ (กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ) ในภาพรวมระดับมาก มากที่สุด เฉลี่ย 4.07 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากมีความพึงพอใจในการพัฒนาใบความรู้กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ เฉลี่ย 4.59 รองลงมา คือ การพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ เฉลี่ย 4.52 และสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อประเภทอื่นที่ให้บริการ เฉลี่ย 4.43 และมีความพึงพอใจในการดำเนินการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านห้องสมุดมีชีวิต (การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต) ในภาพรวมระดับมาก มากที่สุด เฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากมีความพึงพอใจในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก เฉลี่ย 4.82 และการพัฒนาห้องสมุดโครงการด้วยรักและห่วงใยฯ เฉลี่ย 4.68

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สามารถสรุปการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ได้ว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 11 ท่านได้ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ดังนี้ คือ ขึ้นวางแผนการดำเนินงาน พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 97.72 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในประเด็นการกำหนดวิธีการดำเนินงาน การกำหนดกิจกรรม การกำหนดวิธีการประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และเห็นด้วยในประเด็นการกำหนดผู้มีส่วนร่วม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 ขึ้นลงมือปฏิบัติ พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 98.48 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในประเด็นกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก : กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ : กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต และกิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน : กิจกรรม MOU เครือข่ายนักอ่าน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และเห็นด้วยในประเด็นกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว : กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 ส่วนขึ้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 95.45 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในประเด็นการนิเทศการดำเนินงาน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และเห็นด้วยในประเด็นการติดตามผลการดำเนินงาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 สำหรับขึ้นการปรับปรุงแก้ไขในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับ การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย โดยการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพนิสัยรักการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายก่อนและหลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ทำให้ประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก สรุปได้ดังนี้ คือ เมื่อมีเวลาว่างประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มักจะอ่านหนังสือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.11 รองลงมาคือออกกำลังกาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.91 เล่นโซเชียลมีเดีย แอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ และหารายได้เสริม เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.37 นอกจากนั้นยังใช้เวลาประดิษฐ์สิ่งของ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 และเล่นอินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.81 สำหรับประเด็นที่ลดลงมีดังนี้ คือ ดูรายการโทรทัศน์ลง ลดลง ร้อยละ 5.97 ดู ดีวีดี/ซีดี ลดลงร้อยละ 0.52 เล่นเกมคอมพิวเตอร์ ลดลงร้อยละ 1.56 ฟังเพลง ลดลงร้อยละ 0.26 เดินเที่ยวในตลาดนัด หรืองานวัด ลดลงร้อยละ 1.04 พูดคุยกับเพื่อน ลดลงร้อยละ 14.54 นอนพัก ลดลงร้อยละ 0.52 และระยะเวลาของการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก ใน 1 วัน พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากใช้เวลาในการอ่าน 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.38 รองลงมา คือ อ่านมากกว่า 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.31 และอ่าน 45 นาที เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.38 มีจำนวนไม่อ่านเลย ลดลงร้อยละ 14.55

ในส่วนของการใช้เวลาอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเอง (ไม่เกี่ยวกับการเรียน) พบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากใช้เวลาในการอ่านมากกว่า 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.08 รองลงมา คือ ใช้เวลาอ่าน 45 นาที เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.82 ใช้เวลาอ่าน 1 ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.78 ใช้เวลา 15 นาที เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.53 และใช้เวลาอ่าน 30 นาที เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.52 ซึ่งประเภทของสื่อที่ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากชอบอ่านมากที่สุด คือ วารสารและนิตยสารบันเทิง อ่านเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.20 และอาชีพ อ่านเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.19 สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรอบ 1 ปี ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากเข้าร่วมกิจกรรม มากกว่า 6 ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.58 สำหรับผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ก่อนและหลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการสร้างนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของคนที่มีนิยัรการอ่าน พบว่าผลการเปรียบเทียบสภาพนิยัรการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายก่อนและหลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการสร้างนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ทำให้ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากมีนิยัรการอ่านเพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนี้คือ ชอบอ่านจนเคยชินจนเป็นนิสัย เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.35 มากที่สุด รองลงมาคือได้รับการปลุกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องจากสถานศึกษา เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.24 ไม่ย่อท้อต่อการอ่านแม้มีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่าน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.07 มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.45 ได้รับการปลุกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องจากครอบครัว เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.43 ต้องการอ่านโดยไม่มีสิ่งใดบังคับให้อ่าน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.40 มีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่าน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.38 ฝึกอ่านเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.34 อ่านทุกครั้งที่มีเวลาว่างและโอกาส เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.30 ได้รับการปลุกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.20 ชอบอ่านจากวัสดุทุกประเภท เช่น หนังสือ จุลสาร ป้ายโฆษณา ใบปลิว กระดาษห่อของขวัญ เป็นต้น เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.02 และมีผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ก่อนและหลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการสร้างนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของคนที่มีนิยัรการอ่านโดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) แบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent sample t-test) พบว่าผลการเปรียบเทียบสภาพนิยัรการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายก่อนและหลังการนำรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มาใช้ในการสร้างนิยัรการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

ผลการศึกษาสภาพนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายพบว่า เมื่อมีเวลาว่างจะเล่นอินเทอร์เน็ต มากที่สุด รองลงมา คือ พูดคุยกับเพื่อน และดูรายการโทรทัศน์ ใน 1 วันจะอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 30 นาทีมากที่สุด และการใช้เวลาอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน โดยเฉลี่ย 30 นาที และในรอบปีได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 1-2 ครั้ง มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนอำเภอโพธิ์ตากโดยส่วนมากมีอาชีพรับจ้างกรีดยางพาราและต้องเวลาในการทำงานในช่วงเช้า มีดจนถึงเกือบเที่ยงวัน ทำให้มีความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานที่ไม่ได้พักผ่อน ดังนั้นเมื่อมีเวลาจึงหมดไปกับการเล่นโซเชียลมีเดีย พูดคุยกับเพื่อน และดูรายการโทรทัศน์ สอดคล้องกับของสอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) ที่ได้สำรวจการอ่านของประชากรคนไทยพบว่าคนไทยที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั้งหมดใช้เวลาอ่านนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานเฉลี่ย 1 ชั่วโมง 6 นาทีต่อวัน (66 นาที) โดยกลุ่มเยาวชนใช้เวลาอ่านมากที่สุด เฉลี่ย 1 ชั่วโมง 34 นาทีต่อวัน (94 นาที) กลุ่มวัยเด็กและวัยทำงานใช้เวลาอ่านเฉลี่ยต่อวันมากกว่า 1 ชั่วโมงเล็กน้อย ส่วนวัยสูงอายุใช้เวลาอ่านน้อยที่สุดเฉลี่ย 44 นาทีต่อวัน สำหรับประเภทของหนังสือ สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ที่ชอบอ่าน มากที่สุด คือวารสารและนิตยสารบันเทิง รองลงมาคือ หนังสือ สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องอาชีพ และหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกศน. อำเภอโพธิ์ตากได้ดำเนินงานบ้านหนังสือชุมชนและได้นำวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์เก่า ไปวางไว้ให้บริการ จึงทำให้ประชาชนสามารถหยิบจับได้ง่ายต่อการอ่าน สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สำนักงาน กศน. ที่มีแนวทางการส่งเสริมการอ่านจุดเน้นการดำเนินงาน กศน. ตามยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ 6 ยุทธศาสตร์ ใน ข้อ 4 การขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีจุดเน้นการดำเนินงานมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดชุมชนรักการอ่าน “นั่งที่ไหน อ่านที่นั่น” ในรูปแบบต่างๆ เช่น อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดประชาชน บ้านหนังสือชุมชน ตู้หนังสือเคลื่อนที่ในตลาด และหนังสือพิมพ์ผาผนัง เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์สภาพนิสัยรักการอ่านของประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายพบว่า ประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่านมากที่สุด รองลงมาคือได้รับการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องจากครอบครัว และได้รับการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้รับการรณรงค์จากหลายหน่วยงานเกี่ยวกับการอ่านโดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษา และปกครอง สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวถึงวิธีการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านสามารถทำได้โดยกำหนดวิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีประเด็นหลัก 3 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึง

การศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

สำหรับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสมสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมากที่สุด คือ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่มีเวลาในการเดินทางมาห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก อีกทั้งห้องสมุดประชาชนก็อยู่ห่างไกลจากชุมชนเป็นระยะทางเกือบ 10 กิโลเมตร ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีเป้าประสงค์ข้อที่ 4 กล่าวว่าจะมุ่งให้ประชาชนได้รับการสร้างและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กลุ่มเป้าหมายได้รับการบริการการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ เช่น อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดประชาชน บ้านหนังสือชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ เพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีความสามารถในการอ่านคล่อง เข้าใจ ความคิดวิเคราะห์พื้นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายที่ได้จากผลการสังเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย ข้อมูลบนเว็บไซต์ และจากกลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนแรกของรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การกำหนดวิธีการดำเนินงาน การกำหนดกิจกรรม การกำหนดผู้มีส่วนร่วม และการกำหนดวิธีการประเมินผล (2) ขั้นตอนลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่สองของรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย (2.1) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ (2.2) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัว กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมพ่อแม่อ่านให้ลูกฟัง (Book start) (2.3) การดำเนิน กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านผ่านรหัสคิวอาร์ (QR code) (2.4) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้านอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรมการอ่านส่งเสริมอาชีพ (2.5) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านห้องสมุดมีชีวิต กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต และ (2.6) การดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายรักการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ได้แก่ กิจกรรม MOU เครือข่ายนักอ่าน (3) ขั้นตอนการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่สามของรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายประกอบด้วย การนิเทศการดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงาน (4) ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข เป็นขั้นตอนที่สี่ของรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย การประเมินความ

พึงพอใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อสังเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายล้วนแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มากด้วยประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการ และการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ประชาชนคนไทย อีกทั้งทั้งบางท่านมีบทบาทในระดับประเทศในการพัฒนาแนวทางการเพิ่มอัตราการอ่านให้แก่ประชาชนคนไทย บวกกับแนวคิดที่ได้จากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอโพธิ์ตาก ทำให้การสังเคราะห์รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมีความง่ายต่อการทำความเข้าใจสำหรับผู้ที่จะนำรูปแบบไปใช้สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2551) ที่กล่าวว่ารูปแบบมีประสิทธิภาพมีวิธีการ 8 ขั้นตอนคือขั้นที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา (Identify problem) คือการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริงในการปฏิบัติว่าคืออะไร หาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มียู่แล้วมาจัดลำดับและกำหนดระดับความสำคัญของปัญหา ขั้นที่ 2 วิเคราะห์จุดมุ่งหมาย (Objectives) จุดมุ่งหมายจะต้องชัดเจน สามารถวัดได้ และสอดคล้องกับปัญหา ขั้นที่ 3 ศึกษาข้อจำกัดต่างๆ (Constraints) เป็นการศึกษาและทำการรายการข้อจำกัดเกี่ยวกับทรัพยากร (Resources) ที่มีอยู่ ขั้นที่ 4 การสร้างทางเลือก (Alternatives) คือ การสร้างทางเลือกสำหรับใช้ในการแก้ปัญหา ขั้นที่ 5 การพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม (Selection) เป็นการประเมินหาทางเลือกที่จะส่งผลต่อจุดมุ่งหมายที่ต้องการมากที่สุด ขั้นที่ 6 การทดลองปฏิบัติ (Implementation) เป็นการนำเอาทางเลือกที่ได้ไปทดลองเพื่อดูว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่ ขั้นที่ 7 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการทดลองเพื่อพิจารณาว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ และขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไข (Modification) คือ การนำข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่พอใจแล้วจึงนำไปใช้กับการแก้ปัญหาในระบบ และสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์รูปแบบจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบของนักวิชาการจากหนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย และข้อมูลบนเว็บไซต์ที่กล่าวมาข้างต้น โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกจากผลการสังเคราะห์จากแนวคิดตั้งแต่ 3 แนวคิดขึ้นไป สรุปได้ว่าลักษณะของรูปแบบจะนำมาพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายควรมีลักษณะ ดังนี้ 1) มีโครงสร้าง 2) มีความเป็นวิทยาศาสตร์ 3) เกิดจากแนวคิด ทฤษฎี 4) นำไปสู่แนวคิดใหม่ และ 5) ตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

อภิปรายผลการวิจัย ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายผู้วิจัยเลือกอภิปรายผลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ซึ่งผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายพบว่าประชาชนอำเภอโพธิ์ตากมีความพึงพอใจการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก (กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่) ในภาพรวมระดับมาก มากที่สุด เฉลี่ย 4.01 รองลงมา คือการทดลองใช้กิจกรรมการพัฒนา

ห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งทั้ง 2 กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ไม่เคยมีหน่วยงานไหนในอำเภอโพธิ์ตากได้ดำเนินการเพื่อประชาชน และไม่มีในอำเภอโพธิ์ตากมาก่อน ทำให้การทดลองใช้กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเชิงรุก : กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ และการทดลองใช้กิจกรรมการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิตเป็นที่ชื่นชอบและสนใจแก่ประชาชนอำเภอโพธิ์ตากอย่างยิ่ง สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวถึงวิธีการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านสามารถทำได้โดยกำหนดวิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีประเด็นหลัก 3 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีเป้าประสงค์ข้อที่ 4 กล่าวว่ามุ่งให้ประชาชนได้รับการสร้างและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ เช่น อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดประชาชน บ้านหนังสือชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ เพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีความสามารถในระดับอ่านคล่อง เข้าใจ ความคิดวิเคราะห์พื้นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน พิจารณา พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 11 ท่านได้ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเป็นเอกฉันท์ว่ารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบได้ถูกพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของความต้องการของประชาชนผ่านตัวแทนที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผนวกกับวิธีการได้มาซึ่งรูปแบบที่ได้จากการสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย ข้อมูลบนเว็บไซต์ อีกทั้งระยะเวลาในการทดลองใช้ยาวนานถึง 1 ปี และมีระบบนิเทศติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อนำผลการนิเทศมาปรับแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละกิจกรรมหากมีข้อผิดพลาด ทำให้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวถึงวิธีการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านสามารถทำได้โดยกำหนดวิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีประเด็นหลัก 3 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคนมี

โอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีเป้าประสงค์ข้อที่ 4 กล่าวว่ามุ่งให้ประชาชนได้รับการสร้างและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัย ที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่างๆ เช่น อาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดประชาชน บ้านหนังสือชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ เพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีความสามารถในการอ่านคล่อง เข้าใจ ความคิดวิเคราะห์พื้นฐาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงาน กศน. ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ หรือเป็นหลักในการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณโดยการใช้วิธีการแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอ่านโดยตรง

1.2 สำนักงาน กศน. ควรส่งเสริมสนับสนุนพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่านต้นแบบที่เป็นรูปธรรมที่จะรองรับยุคปัจจุบันที่เป็นสังคมดิจิทัล เช่นการให้บริการส่งเสริมการอ่านผ่าน AI (Artificial Intelligence) ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดได้นำไปถอดองค์ความรู้ และต่อยอดองค์ความรู้ปรับเป็นนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านในบริบทพื้นที่ของตนได้อย่างเหมาะสม

1.3 สำนักงาน กศน. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดได้มีโอกาสแสดงศักยภาพในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่ชุมชน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในพื้นที่

1.4 ผู้บริหารระดับสำนักงาน กศน. จังหวัด สามารถนำผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายใช้เป็นสารสนเทศเบื้องต้นเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านอื่นๆได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

1.5 ผู้บริหารระดับสำนักงาน กศน. จังหวัดสามารถนำรายงานผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ใช้เป็นสารสนเทศเบื้องต้นประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้สามารถเป็นต้นแบบการดำเนินงานขับเคลื่อนการอ่านเป็นวาระแห่งชาติแก่หน่วยงานอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.6 สำนักงาน กศน. จังหวัด ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่เป็นรูปธรรม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อยกระดับการอ่านของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

1.7 สำนักงาน กศน.จังหวัด ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอย่างต่อเนื่อง และใช้บรรณารักษ์เป็นนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านมีชีวิต และเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการอ่านให้ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริหารระดับ กศน. อำเภอ สามารถนำรายงานผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับประชาชนอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคายใช้เป็นสารสนเทศเบื้องต้นนำไปพัฒนาทักษะบรรณารักษ์ และผู้สนใจให้สามารถเป็นต้นแบบวิทยากรขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีคุณภาพ

2.2 ผู้บริหารระดับ กศน. อำเภอควรพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ชุมชน เพื่อใช้เป็นพลังขับเคลื่อนงานการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีความต่อเนื่องยั่งยืน

2.3 ผู้บริหารระดับ กศน. อำเภอควรพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจบุคคล ภาศึเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมในพื้นที่การให้บริการของสถานศึกษาตน ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกันภายในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

2.4 ผู้บริหารระดับ กศน. อำเภอควรพัฒนาตนเอง และบุคลากรในสังกัด ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวไกลอย่างรวดเร็วในโลกยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อนำความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พัฒนานวัตกรรมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่ักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ให้บริการสามารถพัฒนาทักษะความรู้ให้ก้าวทันต่อการจัดการศึกษาของโลกในยุคโลกาภิวัตน์กับเครือข่าย